KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ SILTALA

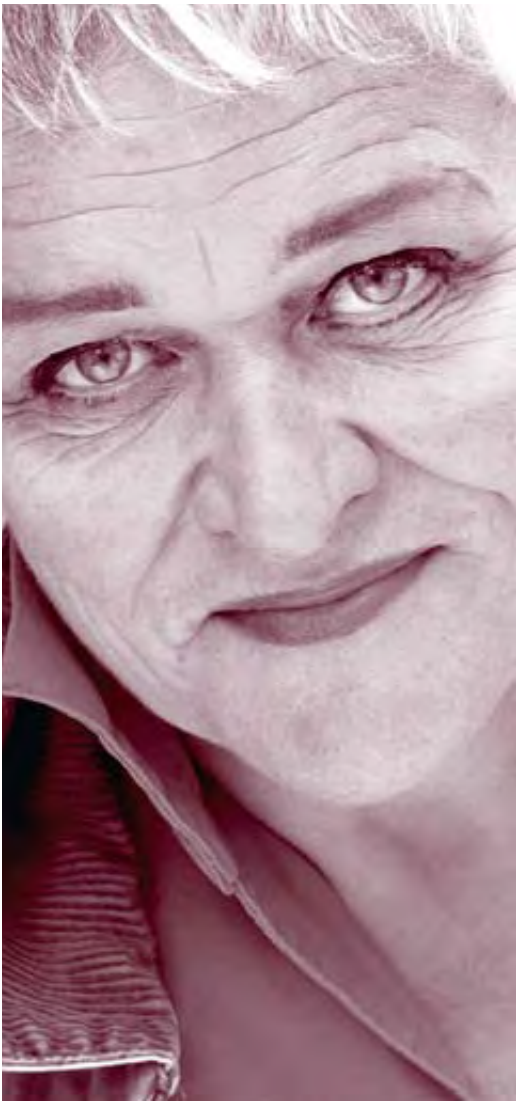

SYKSY 2010

yhtäkkiä humahdin aivan uuteen runolliseen ulottuvuuteen. Ja kirjoitin runon, tietämättä mistä alkaa ja mihin lopettaa, ja

Aila Meriluoto
TÄLTÄ KOHTAA.
PÄIVÄKIRJA VUOSILTA 1975–2003 4

Hannu Raittila
MARSALKKA 6

Pirkko Saisio
LOKIKIRJA. MAHONKIRISTEILIJÄ
DIANAN PURJEHDUS 1988–1999 8

Marjo Heiskanen
ÄÄNES 10

Eleanor Catton
HARJOITUKSET 12

Gregory David Roberts
SHANTARAM 14

Teemu Keskisarja
VIHREÄN KULLAN KIROUS.
G.A. SERLACHIUKSEN ELÄMÄ JA AFÄÄRIT 16

Matti Klinge
JUPISTEERI. PÄIVÄKIRJASTANI 2009–2010 18

Henrik Meinander
KEKKOGRAFIA 20

Liisa Talvitie
SOKKA. TARINOITA ELÄMÄSTÄ
JA NÄYTTÄMÖLTÄ 22

Wibke Bruhns
ISÄNI MAA. SAKSALAISEN
PERHEEN TARINA 24

Bill Clegg
NUOREN ADDIKTIN MUOTOKUVA 26

Kari Hotakainen
IHMISEN OSA. Äänikirja 28

PALKINNOT 29

SAATAVANA MYÖS 30

Takakannen kuva: Laura Malmivaara
Suvilahdenkadulla kesäkuussa 2008 Touko Siltala,
Pirkko Saisio, Kari Hotakainen, Hannu Raittila,
Aleksi Siltala.

Ulkoasu Susanna Appel

kaikki vain lähti käyntiin ja kävi edelleen ja päätyi ihan siedettävään loppuun saakka.

Ihmisiä, vuosia, elämää

FRANKFURT, LOKAKUU 2009

Kuumaverinen kustantajakollega **Dorotea Bromberg** on vaihteeksi hyväntuulinen. ”Äntligen! Nu måste vi fira! Grattis!” Olemme kertoneet uutisen: meistä tulee Suomen *Shantaram*-kustantaja. Dorotea on monen vuoden ajan kirjamessuilla tavatessamme sättinyt meitä lalluksiksi. Hänestä vitkastelumme **Gregory David Robertsin** *Shantaram*-romaanin kustantamisessa on ollut anteeksiantamatonta. ”On virkavirhe kieltäytyä vuorenvarmasta bestselleristä!” Brombergs Förlag on nyt myynyt *Shantaramia* 150 000 kpl ja myynti jatkuu Ruotsissa kiivaana jo neljättä vuotta.

Epäröinnin on aiheuttanut romaanin koko. 1040-sivuisen jätin suomentaminen on iso ja hintava käännösurakka. Mutta Dorotean kiihko ja kaikkien *Shantaram*-kustantajien innostuneen yksimieliset menestystarinat panivat lopulta lukemaan kirjan: tuhat sivua seikkailua, jännitystä, romantiikkaa ja suuria tunteita. *Shantaram* kertoo vahvasti omaelämäkerrallisen tarinan vankikarkurista, vilpittömästä parantajasta, mafian salakuljettajasta, uskonsoturista ja etsijästä. *Shantaramin* Bombay sykkii, kiljuu, haisee, hikoilee, ahdistaa ja lumoaa: teos on Bombayn slummien ja intialaisen elämänasenteen ylistyslaulu.

HELSINKI, HUHTIKUU 2010

Strada-ohjelma alkaa Ylen ykköseltä. **Taina West** myhäilee Helsingin olympiastadionilla ja kertoo kirjastaan *Suomalainen sankaruus*. West viedään stadionin torniin. Häntä huimaa. Kuva siirtyy Suomenlinnan valleille, historiantutkija **Teemu Keskisarjaan**. Hän pelaa shakkia toimittajan kanssa. Toimittaja häviää pelin nopeasti.

Keskisarja on mestaruustason shakinpelaaja ja julkaissut erinomaisen kirjan suomalaisesta terrorismista. Syyskuussa ilmestyy Keskisarjan vauhdikas ja kuvia kumartelematon elämäkerta suomalaisen paperiteollisuuden yltiöpäisestä self-made manista, **G.A. Serlachiuksesta**, jota kirjoittaja kutsuu ”tuhannen rettelön patruunaksi”. Serlachiuksen Mänttä muistutti piiritettyä linnaketta; hänen yksityiselämänsä täyttyi draamasta ja tragediasta. Siitä huolimatta hän ja muut kaltaisensa rämäpäiset patruunat näkivät metsän puilta ja muokkasivat alistetusta provinssista itsenäisen teollisuusmaan.

TORINO, TOUKOKUU 2010

”Ei voi olla totta! Olet siis ostanut **Bill Cleggin** kirjan oikeudet…?” Amerikkalainen kirjallisuusagentti tuijottaa kirjalistaani epäuskoisena. ”Mieshän on täysi paskiainen – psykopaatti.”

Bill Clegg on kieltämättä kulkenut lähes psykoottisen elämänvaiheen läpi. Hän oli kirja-alan tunnettu vaikuttaja ja New Yorkin kirjallis-kaupallisen mikrokosmoksen kultapoika: hänen tallissaan olivat kuumimmat kirjailijat, hän oli lahjakas, energinen, komea – ja (tätä emme silloin tienneet) voimakkaasti crack-riippuvainen. Huumeinen elämä karkotti ystävät ja kollegat, pysäytti uran ja kalvoi terveen miehen hulluuden partaalle. Mutta hän selvisi syöksykierteestään. Pysäyttävässä muistelmakirjassaan *Nuoren addiktin* omakuva Clegg vie lukijan narkkarin pään sisään, eikä päästä sieltä pois.

Suvilahti, kesäkuu 2010
Aleksi Siltala
Touko Siltala

AILA MERILUOTO

Tältä kohtaa

Päiväkirja vuosilta 1975–2003

TOIMITTANUT ANNA-LIISA HAAVIKKO

”Minussa on kaksi maailmaa – ulottuvuutta. Toinen minä kirjoittaa kirjojani, runoa ja proosaa. Toisessa kirjoitan päiväkirjaa, sitä konkreettista toimivaa – ja toimimatonta. Ne kaksi painivat keskenään, ehkä auttavatkin toinen toistaan.”

Aila Meriluodon *Tältä kohtaa* -päiväkirjat alkavat vuodesta 1975. Hän elää itsenäisyyden aikaa. Lapset ovat lähtemässä omilleen ja hän on vapaa nainen. Ailan ympärillä on miehiä, joita hän kutsuu pikkuukoiksi.

Sitten tulee mies, joka hiljentää rytmin, ja Aila kirjoittaa päiväkirjaansa rakastavansa kuin koulutyttö ja huolehtivansa kuin äiti. Suhde leskeksi jääneen professori **Jouko Paakkasen** kanssa etenee nopeasti avioliitoksi. ”Olen monta kertaa ajatellut, että me ollaan niin onnellisia että minun on kai kiireesti kuoltava ennen kuin se lakkaa.”

Rakkaus ei himmene, mutta mies muuttuu. Aila vyöryttää ahdistuneena tekstiä päiväkirjojen lehdille, kun Joukolla on yhä pidempiä maanisia juomakausia. ”Rakastan Joukoa ja vihaan hänen rappeutumistaan.”

Kirjoittaminen kannattelee ja antaa purkautumisväylän. Aila toteaa, että jos joku myöhemmin lukee päiväkirjoja niistä tulee liian synkkä kuva, mutta ne ovat tekstiä juuri tältä kohtaa: purkautumista.

Päiväkirjat kertovat onnesta ja raadollisuudesta. Ne puhuvat oman tilan hakemisesta. Runoilijan elämässä toistuu sama kaava; mies ei kestä naisen menestystä.

Vaikka Aila Meriluoto on kuvannut teoksissaan paljon naiseutta, hän saa kokea jatkuvasti, että on *Lasimaalauksen* tyttö ikään kuin hänestä ei olisi kasvanutkaan aikuista lukijoiden silmissä. ”Minua ei päästetä näistä varhaisimmista, luultavasti koskaan enää, eikä käsitetä muita, schade. Minä olen kirjoittanut tärkeimmät tekstini paljon myöhemmin.”

Tältä kohtaa on myös kurkistus kirjailijan ammatin ankaruuteen. Tulojen epävarmuus syö mieltä ja suhde kustantajaan ja julkisuuteen on ambivalentti. Aila haluaa kirjojensa näkyvän, mutta pelkää julkisuutta ja ahdistuu huomiosta.

Aila Meriluoto kuvaa vanhenemista ja hapristumista lämmöllä ja itseironisesti. Toisaalla on pyrkimys itsenäisyyteen: ”Jos joku tulisikin sorkkimaan. Me kai loukkaantuisimme, suuttuisimme: käpälät pois meidän jutuistamme.” Ja toisaalla elää turvallisuuden tarve: ”Pahinta on tämä tyhjyys. Ei kukaan välitä. Ei kukaan tue, ei edes se keppi. ”

Päiväkirjan lehdiltä löytyy naisen kaari kolmen vuosikymmenen ajalta. Meriluoto kertoo suhteestaan muihin, mutta ennen kaikkea suhteestaan itseensä. Harvoin pääsee seuraamaan näin läheltä ikääntymistä luovuttamista ja hiljaista vimmaa, jolla hän katsoo arkeaan, kun yksinkertaisista askareista tulee vuoren korkuisia. Tietoisuus ajan rajallisuudesta tiivistyy dokumentiksi elämästä tältä kohtaa: ”Oli jumalainen ilta, istuin ja istuin ja tajusin, että se oli ehkä viimeinen kertani siinä, tänä kesänä tai minään kesänä. Kaikki loisti kultaisena ympärillä, jopa päätalon ikkunaovesta hehkui kulta.”

FM **Anna-Liisa Haavikko** on radioäänenä tuttu toimittaja. Hän on toimittanut kulttuuri- ja tiedeohjelmia Yleisradiolle sekä elämäkerrallisia kirjoja, muun muassa kirjailija **Marja-Liisa Vartion** päiväkirjat.

ISBN 978-952-234-031-3 • KL 84.2
Graafinen suunnittelu Marja-Leena Muukka
Sid. • 400 s. • Ilmestyy syyskuussa

LAURA MALMIVAARA

Ote kirjasta Tältä kohtaa

9.3. (YÖLLÄ)-99

Alan kyllä olla jo aika huolissani. Nimet ovat kadonneet aikoja sitten, mutta nyt alkaa kadota muitakin sanoja, varsinkin harvoin käytettyjä. Ne tulevat kyllä esiin taas viiveellä nimiä myöten. Mutta jotakin on kuitenkin vialla. En tiedä onko tämä normaalia vanhenemista vai alzheimeria. En kuitenkaan pidä siitä yhtään.

9.5.99 ÄITIENPÄIVÄ.

.Sitten minä päiväunen jälkeen kirjoitin runon. Aika jännää. Lueskelin Eiswasser-nimistä Suomen runouden saksalaista käännösalbumia. Ja kuin ne olisivat luoneet jotakin täysin erilaista, minä itse yhtäkkiä humahdin aivan uuteen runolliseen ulottuvuuteen. Ja kirjoitin runon, tietämättä mistä alkaa ja mihin lopettaa, ja kaikki vain lähti käyntiin ja kävi edelleen ja päätyi ihan siedettävään loppuun saakka. En luultavasti edes lakannut hetkeksikään kirjoittamasta. Mokoma elämys, 75-vuotiaalla. Tuntuu että se on ihan hyvä runo. No, RUNO kumminkin. Samalla jälleen kerran kävin läpi aikaisempia julkaisemattomia runojani, eivätkä nekään olleet hullumpia, erilaisia kuin ennen, luulen. Siitä tulee kokoelma. Koska, en tiedä. Ehkä "Mekko meni taululle" (työnimi lapsuuden muistelmille) ilmestyy aikaisemmin. Ehkä runot tulevat vasta kuolemani jälkeen. Ehkä muistelmatkin.

Tässä iässä alkaa jäädä kuolemisen loukkuun. Samalla tavoin kuin seurata kiinteästi ja kauhistuneena omaa rappeutumistaan. Luultavasti tuo tarkkailu vain korostaa kaikkinaisen rappeutumisen tajuamista. Joskus ajattelen että olen sentään yllättävän pirteä muori – jopa pirteämpi kuin neljä vuotta nuorempi Jouko-vaari, joka hidastuu hidastumistaan. Tai sekin voi olla näköharha. Me molemmat unohtelemme nimiä koko ajan, minä myös harvinaisempia sanoja – ja ehkä Joukokin. Ei ole kivaa.

Silti me elämme. Ja se runo käsitteli orgasmia, olkoonkin että kuoleman! Minulla on tapana huudella peikon nimeä ennen peikon ilmestymistä.

11.1.03

Eilen täytin 79 vuotta. Se siitä.

Olen ruvennut ihmettelemään, tapahtuiko minulle viime kesänä jotakin kohtalokasta. Vanheninko minä äkkiä ja kerta kaikkiaan. Jotenkin minä ensimmäisen kerran tajusin ikäni. Ja luovutin. Minä olen vanha. Minussa tapahtui eräänlainen suostuminen.

HANNU RAITTILA

Marsalkka

Gustaf Mannerheimin seitsemäs sota

ISBN 978-952-234-039-9 • KL 84.2
Graafinen suunnittelu Elina Warsta
Sid. • 320 s. • Ilmestyy syyskuussa

"Olen siinä asemassa, ilmoitin, että minua voivat käyttää hyväkseen mitä erilaisimmat tahot omiin tarkoituksiinsa enkä voi puuttua asiaan." Näin sanoo Suomen marsalkka Mannerheim amerikkalaiselle tiedustelueverstille **Hannu Raittilan** romaanissa *Marsalkka*.

Eletään kevättä 1948 ja marsalkka valmistelee muistelmiaan entisen tiedustelupäällikkönsä eversti **Aladár Paasosen** kanssa. Samaan aikaan on tekeillä muistelmien angloamerikkalaiseen maailmaan tarkoitettu versio. Sen on määrä päästä julkisuuteen, jos Suomi miehitetään. Siitä kaikki tuntuvat olevan varmoja.

Muistelmien amerikkalaista laitosta laatii **Martha Gellhorn**, reportteri, kirjailija ja **Ernest Hemingwayn** kolmas vaimo. Todellisuudessa Gellhorn on palkattu kirjoittamaan käsikirjoitus Mannerheimista kertovaan elokuvaan. Toimeksiantajana on juuri perustettu ristiriitojen repimä, ryhmäkuntiin jakautunut CIA.

Berliini saarretaan, sota on ovella. Gellhorn kirjoittaa elokuvaa historian johtavasta bolsevismin vastaisesta sankarista, josta on määrä tulla Vapaan Maailman esikuva. Eversti Paasonen laatii Marsalkan muistelmien virallista versiota. Molemmat ovat Yhdysvaltain tiedustelun vaikutuspiirissä ja heidän mukanaan Suomen marsalkka.

Gustaf Mannerheim on tietämättään joutumassa seitsemänteen ja viimeiseen sotaansa. Se on kylmä sota. Vuonna 1950, marsalkan elämän viimeisten kuukausien aikana alkaa Korean sota alueella, jolla Mannerheim kävi ensimmäisen sotansa.

Tappiolle joutunut ja kansallisen hätätilan julistanut Yhdysvallat alkaa toimia häikäilemättömästi. Sen tiedustelu tahtoo käyttää Mannerheimia omiin tarkoituksiinsa. Vanhan miehen lähipiirissä toimivat Paasonen ja Gellhorn punnitaan.

Raittilan romaani on pyörryttävä ja mieltä kiihottava sekoitus totta ja toden näköistä. Sen ydin asuu historian lähteiden väliin jäävissä mustan ja valkean murtosävyissä.

Raittilan proosan keskus on ollut alusta saakka aktiivinen elämänkuva - maailma ja ihminen dynaamisena toimintana. Tämä tuntuu vievän pikemminkin poispäin mannermaisen modernismin maailmaan nakatusta, itseään seulovasta sivullisesta. Yhteiskuntakriittinen särmä on toinen aspekti, joka erottaa hänen teoksiaan modernismin perillisistä. Aristotelinen pulma 'mitä on hyvä elämä?' joutuu hänen teoksissaan jatkuvasti koetteelle. Kyselevän epäilijän kriitiikki sisältää usein ironian ja parodian aineksia, etenkin kun Raittila tuo teoksissaan etualalle Suomen sotien jälkeisen ajan suuren murroksen.

– Mervi Kantokorpi

LAURA MALMIVAARA

Ote kirjasta Marsalkka

Totuus on harvoin kirkas ja selkeä, hyvä neiti. No, yhtä kaikki olimme Tamminiemessä ja venäläiset konepistoolimiehet olivat puiden takana aseet virka-asuntooni suunnattuina. Musta auto lähti tulemaan tammikujaa pitkin kohti taloa. Adjutantit tapailivat vöistään pistoolikoteloita, joita heillä ei ollut. Silloin minun viisas kenraalini sanoi, että mitään hätää ei ole.

Tämä kenraali, Nenonen, on minun vanha asetoverini Venäjän keisarillisesta armeijasta. Minä kunnioitan häntä ja olen velkaa hänelle paljosta. Hän on matemaattisesti maailmaa hahmottava ihminen, teollisen aikakauden hahmo, mitä me rakas neiti emme ole. Tai ainakaan minä en todellakaan ole. Minä tein hänestä kenraalin ja tykistöni tarkastajan. Hän on nero, jos jostakusta on tarpeen niin sanoa. Me kunnioitimme suuresti toisiamme, mutta luonnollisestikaan meistä ei voinut tulla läheisiä ystäviä.

– Mon maréchal, onko teillä läheisiä ystäviä?

Ehkä jatkan kertomustani hyvä neiti. Minun viisas kenraalini sanoi rauhallisesti, että mitään hätää ei ole. Meneillään ei ole vallankaappaus eikä minua arkebuseerata tai tulla muutenkaan ampumaan. Kyseessä oli yksinkertaisesti ohjesäännön mukainen toiminta. Venäläiset olivat juuri tulleet maahan, joka vielä äsken oli ollut heidän vihollisensa. Kun heidän korkein komentajansa saapuu johonkin, varmistaa saattojoukoksi määrätty jalkaväki kohteen turvallisuuden. Silloin minä kysyin kenraaliltani, onko minun nöyrryttävä tällaiseen? Suomi on suvereeni maa, minä olen sen presidentti ja puolustusvoimien ylipäällikkö. Minä vastaan turvallisuudesta, kun vieraani tulee.

Viisas kenraalini sanoi, että tämä on vain Venäjän armeijan normaalia ohjesäännön mukaista toimintaa ja meidän on järkevää antaa heidän tehdä niin kuin he tekevät. Suvereenisuus on jotakin, jonka vuoksi kannattaa sietää paljon enemmänkin kuin parin käskystä toimivan konepistoolimiehen uhittelua. Kannattaa nöyrtymättä, mutta harkiten toimia sen mukaan kuin asiat vaativat, sanoi Nenonen, minun viisas kenraalini.

– Maréchal, pelkäättekö henkenne puolesta?

– Hyvä neiti, olkaamme realisteja. Mikä muu minua voisi uhata kuin sairauteni?

– Neuvostoliiton agentit toimivat myös täällä Sveitsissä.

PIRKKO SAISIO

Lokikirja

Mahonkiristeilijä Dianan purjehdus 1988–1999

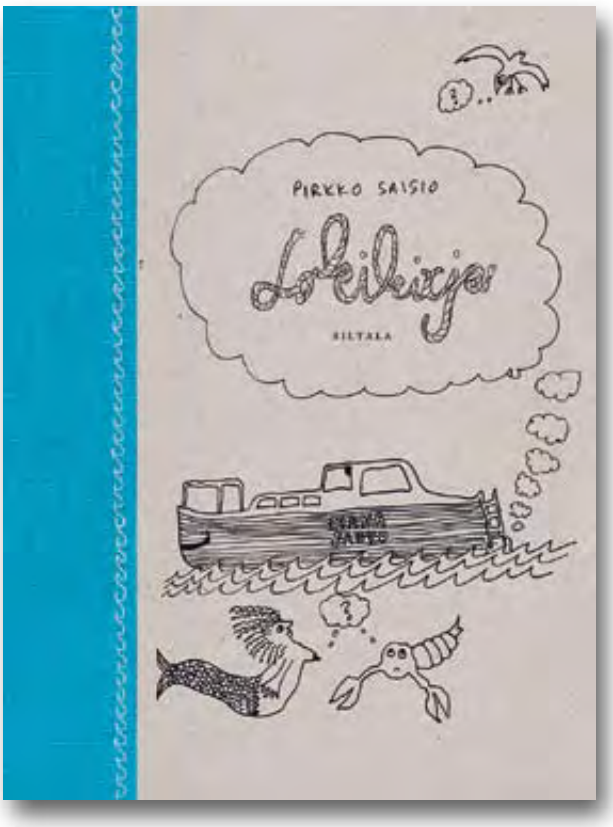

”Turussa, lähellä Kaupunginteatteria on puhelinpylväs ja pylväässä ilmoitus: vene myytävänä. Vene näyttää kuvassa laivalta, ja siinä on hieno puinen ruori ja upea kattolamppu. Hetken mielijohteesta menemme puhelinkoppiin ja soitamme veneen myyjälle. Ja jo tunnin kuluttua olemme Paimionjoella tutustumassa veneeseen. Sen nimi on *Diana*, mutta ei se haittaa. Sitä ennen olemme soittaneet Honksun serkulle **Olavi Rinteelle** ja kysyneet, minkälaisiin seikkoihin mahdollisen veneenostajan tulisi kiinnittää huomiota.

Kysykää että onko siinä varmasti makeavesijäähdytin, Ola vastaa. – Ja sitten heittäkää muutama ämpärillinen vettä kannelle ja katsokaa, ettei kajuutta vuoda.

Sauvossa, Paimionjoella, huomaamme, että *Dianassa* on paitsi upea kattolamppu ja erittäin hieno puinen ruori, myös hyvin kauniit kesäiset ikkunaverhot. Sekä merivesijäähdytin. Heitämme vettä kannelle, ujosti puoli ämpärillistä. Kajuutan ikkunat vuotavat vähän, eivät kovin paljoa. Teemme veneestä tarjouksen. Myyjä hyväksyy sen heti.

Meistä on tullut mahonkiristeilijän onnellisia omistajia.

Kuinka onnellisia, sitä emme osaa vielä aavistaakaan.”

Pirkko Saision hilpeä *Lokikirja* kertoo pienen perheen ihanista kesistä *Dianan* matkassa merellä. Retket vievät kotisatamasta Lyökistä vaikka minne: Lypertö, Iniö, Airisto, Korppoo, Jurmo, Kumlinge, Maarianhamina, Heinävesi, Lappeenranta, Savonlinna…On loputtoman helteen kesä, ajetaan yössä, jossa pilven reunat ovat puhdasta kultaa ja meri sulaa hopeaa On kylmää, märkää ja myrskyistä, ja kaikkia itkettää, taivastakin. Joudutaan merihätään ja karille, juodaan whiskyä kuin Muumipappa, tavataan ystäviä, lauletaan ja nauretaan. Ja kaiken on Saikki piirtänyt ja kirjannut *Lokikirjaan*.

”Tämän *Lokikirjan* omistan Honksulle, joka on aina ollut valmis lähtemään tuuleen ja myrskyyn ja joka on tehnyt satoja voileipiä, kun olen kirjoittanut tätä kirjaa ja piirtänyt näitä kuvia kajuutassa, kannella, kivenkolossa, laiturilla, kapakassa ja taivasalla.

Ja Elsalle, joka on tämän kirjan kuvaamien vuosien aikana kasvanut laivakoirasta täkkäriksi ja täkkäristä jungmanniksi ja lopulta taitavaksi merenkulkijaksi

Sekä Maralle, Lefalle, Penalle, Ripalle, Raikalle, Jounille, Ilkalle; kaikille kunnon kavereille, jotka ovat jakoavaimineen ja ruuvimeisseleineen olleet valmiit auttamaan ’kun täällähän on vaan kaksi naista veneessä’…”

ISBN 978-952-234-037-5 • KL 84.2
Graafinen suunnittelu Elina Warsta
Sid. • 300 s. • Ilmestyy elokuussa

LAURA MALMIVAARA

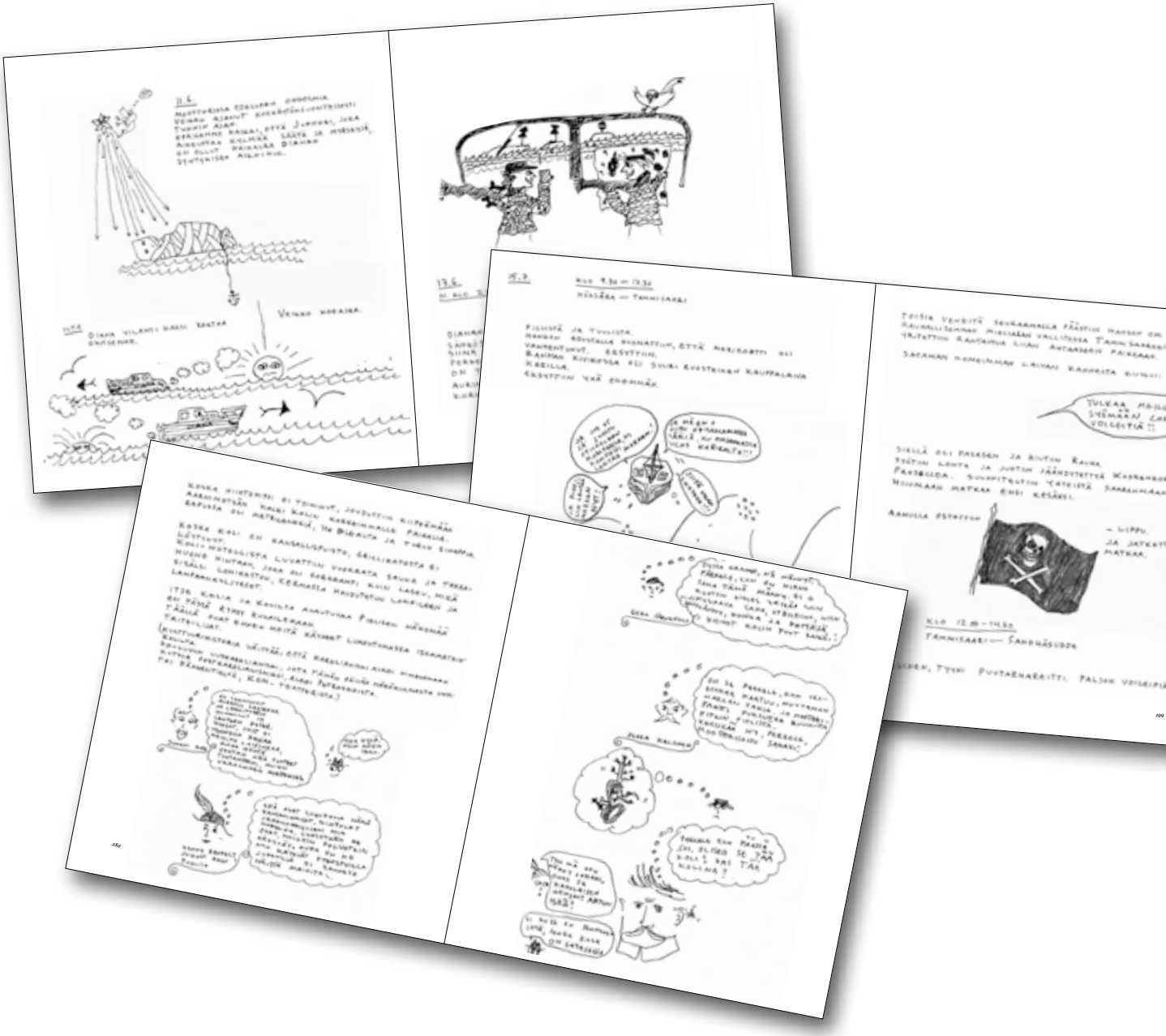

MARJO HEISKANEN

Äänes

Marjo Heiskanen debytoi syksyllä 2009 romaanilla *Idiootin valinta*. Nyt hän julkaisee runokokoelman, jonka moniäänisyyden ja liikkuvuuden tärkeä innoittaja on musiikki.

"Minusta tuntuu selvältä, että mikä tahansa ajatus tai ilmiö on ilmaistavissa monen taidemuodon keinoin. En halua uskoa, että on jotain, mistä musiikki tai vaikka kuvataiteet eivät saisi otetta. Muotoillessani sanoista ajatuksia, pintoja, liikettä tai tiloja en lähtökohtaisesti mieti, mitä lajia tekstini edustaa. Teen mitä teen, ja tekstit alkavat hakeutua itselleen sopivaan muotoon - näin toivon ja siltä se tuntuu. En tarkoita, että kirjoittaminen vain tapahtuu, sillä kyllä rivien kartuttaminen useimmiten on hyvin tietoinen prosessi, mutta laji valikoituu vasta kirjoittamistapahtumassa - ei niin, että kirjoitanpa nyt runoja tai tänään tuntuu proosalta. Runo ja romaani syntyvät eri teitä, mutta se kohta minussa, joka kirjoittaa, on sama. Sen sijaan lukijana lyriikka ja proosa ovat minulle etäämpänä toisistaan. Runoa on luettava toisin - ja vielä monin eri tavoin toisin."

Marjo Heiskanen (s. 1963) on työskennellyt pianistina, tuottajana, tiedottajana ja toimittajana. Hän on syntynyt Lappeenrannassa, kasvanut Rovaniemellä ja opiskellut Sibelius-Akatemiassa ja Helsingin yliopistossa.

ISBN 978-952-234-036-8 • KL 92
Graafinen suunnittelu Marja-Leena Muukka
Nid. • 72 s. • Ilmestyy elokuussa

"Heiskasen romaani on viisaanoloinen ja hyvin nähty elämänkuva."
– MERVI KANTOKORPI, HELSINGIN SANOMAT

LAURA MALMIVAARA

Ote kirjasta Äänes

Soiva ilo.
Tila pisteiden välissä:
ääni.
Valtaa pisteissä, luulit,
mutta väleissä lupaus, mahtavin valta, kuljettajan voima
ja kaikki mahdolliset maailmat täynnä
mahdotonta onnea.
Tätä olen odottanut:
että välit tulisivat näkyviksi
. .
.
.
ja että jotenkin voisi puhua
ja tietää
että joku käsittää
myös.
. .
.

ELEANOR CATTON

Harjoitukset

Alkuteos *The Rehearsal* • Suomentanut Tero Valkonen
ISBN 978-952-234-035-1 • KL 84.5
Graafinen suunnittelu Jussi Jääskeläinen
Sid. • 320 s. • Ilmestyy elokuussa

”Lumoava, labyrinttimainen, monisyinen ja hämmästyttävän omaperäinen –– Välähdys romaanin tulevaisuudesta.”
– JOSHUA FERRIS

”Uskalias kirja, täynnä samettisia nautintoja mutta aina valmiina paljastamaan kyntensä. Eleanor Catton on uskomattoman lahjakas ja oivaltava – ja mikä tärkeintä, hän saa kielen tuntumaan uudelta.”
– EMILY PERKINS

High schoolin jazzopettajan ja nuoren oppilaan suhde paljastuu. Media herkuttelee traumaattisella skandaalilla. Aidan toisella puolella teatterikoululaiset tekevät häväistysjutusta ensimmäisen vuoden päätösesitystä, ja ylhäältä studiostaan kaikkea seuraa saksofoninopettaja, jolle oppilaat avautuvat ongelmistaan kuin psykologille.

Romaanin lavasteissa risteilee taideopiskelijoita: teatterikoululaisia, high schoolin musiikkioppilaita ja saksofoniharrastajia. Muurien takana pelataan tylyjä sosiaalisia roolipelejä, joissa teinitytöt paljastavat terävät hampaansa. Monumentaalisen kyyninen saksofoninopettaja manipuloi tapahtumia kuin ohjaaja näytelmää. Erilaisilla aikatasoilla etenevät tarinat nivoutuvat toisiinsa ja kulkevat rinnakkain, tehden hyppyjä menneeseen ja tulevaan.

Roolit muuttuvat, näyttämöt vaihtuvat, tosi ja teatteri sekoittuvat. Jäljelle jää todellisten tapahtumien versioita ja erilaisia esityksiä. Kuka esittää ketä ja kuka ylipäänsä pääsee esille?

Eleanor Cattonin romaani on pysäyttävän selvänäköinen katsaus nuorten taideopiskelijoiden narsistiseen ja kyyniseen maailmaan. Hänen fragmentaarinen proosansa rikkoo kronologian ja tapahtumien logiikan ja sekoittaa surutta kertojat sekä äänilajit. Suvereeni kirjoittaja hallitsee vaativan muodon ja lopputulos on harvinaisen vakuuttava esikoisteos.

Eleanor Catton syntyi Yhdysvalloissa 1985 ja muutti kolmetoistavuotiaana Uuteen-Seelantiin. Catton on opiskellut englantia Canterburyn yliopistossa ja luovaa kirjoittamista Wellingtonissa. *Harjoitukset* on Cattonin palkittu esikoisteos.

"Tunsin todellista vetoa esiintymisen teorioihin ja kirjan taustalla oleviin teoreettisiin ajatuksiin. Uskon siihen, että esitämme identiteettimme. Joten kun ihmiset kysyvät ovatko he [kirjan hahmot] todella esiintymislavalla vai eivätkö ole, vastaan että kyllä – mutta eivät tälle kirjalle erityisellä tavalla."
– Eleanor Catton

Ote kirjasta Harjoitukset

MARRASKUU

Julia ja Victoria istuvat muutamien muiden raukeiden seitsemäsluokkalaisten kanssa opiskelijainhuoneessa, kaikki ovat avanneet vaatteitaan ja lekottelevat velttoina melkein-kesän läkähdyttävässä kuumuudessa. High school -vuosien aika on miltei ohi, ja he katselevat lämpimän nostalgian vallassa ympäröivää maailmaa, jonka jättävät pian taakseen. Ikkunasta kantautuu pelikentällä olevien tyttöjen nauru ja huuto.

Opiskelijainhuone tyhjenee oppilas kerrallaan, kunnes ovi kalahtaa viimeisenkin perässä kiinni ja jäljelle jäävät vain Julia ja Victoria. Julia on kumartunut lukukausitodistuksen ylle, ja Victoria katsoo häntä hetken huoneen toiselta puolelta.

"Oliko sinulla joku juttu minun siskoni kanssa?" Victoria sanoo äkkiä. Hänen äänensä kuulostaa ohuelta. "Aiemmin tänä vuonna. Oliko teillä joku suhde?"

Julia nostaa päänsä ja katsoo toista tyttöä eleettömästi. "Niinkö sitä puhutaan?"

"No", Victoria sanoo häveliään kuuloisena. "Joo." Hän näyttää tavallista pienemmältä. Huuli on työnnetty eteenpäin tavalla joka saa hänet näyttämään ohikiitävän hetken hieman siskoltaan. Tuntuu kuin nuoremman tytön kuva välähtäisi hänen kasvoillaan, kuin auringonsäde pilven keskeltä.

Julia katsoo kuinka Isolden kuva välähtää ja katoaa, ja sitten hän sanoo: "Mikset kysy siltä? Jos todella haluat tietää. Mikset kysy Isoldelta?"

Se kuulostaa liian intiimiltä, Isolden nimi Julian suussa. Kumpikin huomaa sen ja punastuu.

"Minä varmaan odotin että se tulisi puhumaan minulle", Victoria sanoo. "Odotin että se kertoisi. Ennen kuin pitäisi kysyä."

"Eikä se kertonut."

"Ei."

Julia kääntyy pois. "No mitä jengi sitten puhuu?" hän sanoo kasvot kohti ikkunaa ja seinää.

"Vain että sinä suutelit sitä kerran."

"Eikä muuta?"

"Ja että joku löysi Nussi mua -rannekkeen teatteriluokan komerosta, ja se oli katkennut."

"Eikä muuta?"

"Ei. Ei muuta. Mitä sitten tapahtui?"

Julia ei sano mitään. Victoria istuu ja odottaa. Hänen kasvoillaan on innokas puhumaan kehottava katse, ja hän nojaa hieman eteenpäin, joten näyttää siltä että koko hänen ruumiinsa toivoo vastausta. Kulmakarvat ovat koholla.

Julia katsoo yhä ulos ikkunasta. Tytöt maahockeykentällä sen kuin hurraavat.

Lopulta Victoria huokaisee ja sanoo: "Julia, riittää jos kerrot sen verran että voin kuvitella. Että voin luoda sen sitten itse uudelleen. Että voin kuvitella että olin itse siellä."

GREGORY DAVID ROBERTS

Shantaram

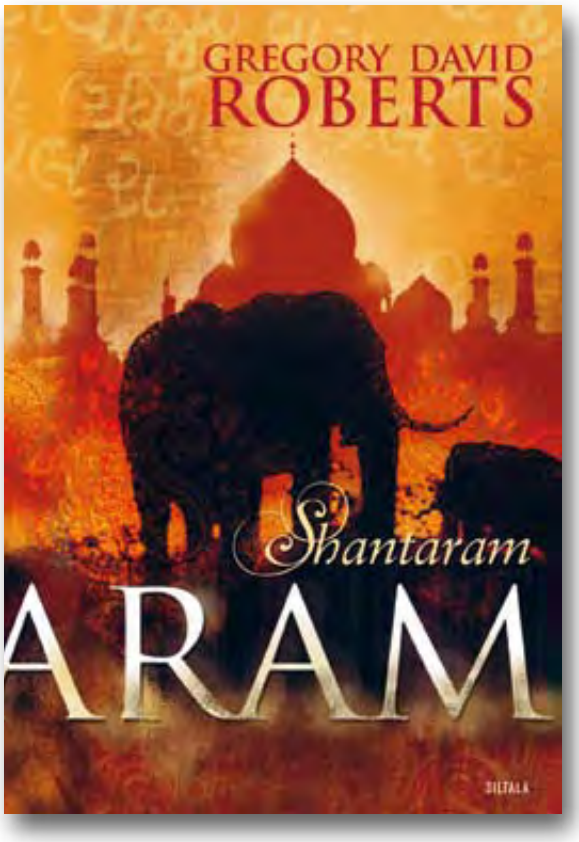

Gregory David Roberts syntyi 1952 Melbournessa Australiassa. Riitaisan avioeronsa jälkeen Roberts sortui heroiiniin, jonka käyttöä hän rahoitti sarjalla aseellisia ryöstöjä. Jäätyään kiinni 1978 hänet tuomittiin vankilaan lähes kahdeksikymmeneksi vuodeksi. Roberts onnistui pakenemaan Bombayhin, jonne hän perusti ilmaisklinikan slummien asukkaille ja pestautui kaupungin mafian leipiin salakuljettajaksi, väärentäjäksi ja katusotilaaksi. Roberts vangittiin uudestaan 1990, kärsi tuomionsa ja kirjoitti *Shantaramin*.

Nuori australialaismies pakenee vankilasta Bombayhin 80-luvun alussa. Väärennetyssä passissa lukee nimi ”Lindsay”.

Tuntemattomassa miljoonakaupungissa Lin palkkaa itselleen oppaan, joka tutustuttaa hänet perinteiseen intialaiseen kyläelämään ja opettaa marathin kielen. Uudelleen nimetty Shantaram – Jumalan rauhan mies – vaikuttuu intialaisesta kulttuurista ja tavoista ja asettuu laitakaupungin slummeihin, joissa valkoista miestä pidetään aluksi kummajaisena. Hän voittaa ihmisten luottamuksen perustamalla ilmaisklinikan ja niittää pian mainetta parantajana.

Bombayn köyhä arkipäivä iskee kasvoille. Ahtaus, kuumuus, nälkä ja jano, taudit ja tulipalot musertavat, mutta elämää kuhisevan intialaiskaupungin kiihkeärytminen ja kansainvälinen tunnelma myös lumoaa. Hän luovii taitavasti hökkelikylien sokkeloissa, tutustuu sekä paikallisiin että ulkomaalaisiin ja rakastuu mystiseen sveitsiläis-amerikkalaiseen Karlaan, joka ei kuitenkaan vastaa palaviin tunteisiin.

Shantaram napataan kadulta ja suljetaan syyttä pahamaineiseen Arthur Roadin vankilaan, jossa hän saa kestää epäinhimillisiä oloja ja kidutusta. Hän pestautuu afgaanimafian leipiin katusotilaaksi ja sotkeutuu vapauduttuaan huume- ja asekauppaan, joissa toimissa kulkeutuu Afrikkaan ja Afganistaniin asti.

Sissisodan keskellä Shantaram ymmärtää lopulta tulleensa joksikin, jota on aina halveksinut. Hän päättää taistella oikeuden ja rehellisyyden puolesta ja pakenee synkkää menneisyyttään Sri Lankaan.

Gregory David Robertsin massiivinen Intia-eepos vyöryttää eteemme elämän koko kirjon. Tarina viettelee ja painaa julman kauniit kuvansa mieleen pysyvästi.

Alkuteos *Shantaram* • Suomentanut Helen Bützow
ISBN 978-952-234-034-4 • KL 84.5
Sid. • 1040 s. • Ilmestyy elokuussa

Ote kirjasta Shantaram

Sain käyttää kauan aikaa ja kiertää paljon maailmaa ennen kuin opin sen, minkä nyt tiedän rakkaudesta ja kohtalosta ja omista valinnoistamme, mutta tärkein asia kirkastui minulle yhdessä ainoassa hetkessä, kun minua kidutettiin seinään kahlehdittuna. Tajusin pääsäni kiirivän huudon lävitse, että olin jopa kahlehdittuna ja avuttomana vapaa: vapaa vihaamaan kiduttajiani tai antamaan heille anteeksi. Tiedän, että se ei kuulosta paljolta. Mutta kahleissa vääntelehtivällä ei ole muuta, ja siinä tilanteessa vähäinenkin vapaus on mahdollisuuksien maailmankaikkeus. Ja valinta vihan ja anteeksiannon välillä voi kasvaa elämäntarinaksi.

Minun tapauksessani tarina on pitkä ja mutkikas. Olin kapinallinen joka hukkasi ihanteensa heroiiniin, filosofi joka hukkasi rehellisyytensä rikoksiin, runoilija joka hukkasi sielunsa tarkoin vartioituun vankilaan. Kun karkasin vankilasta muurin yli kahden valvontatornin välistä, minusta tuli kotimaani etsityin mies. Onni oli minulle myötäinen ja lennätti minut maailman toiselle puolelle Intiaan, missä liityin Bombayn mafiaan. Salakuljetin tavaraa ja aseita, tein väärennöksiä. Jouduin vangiksi kolmella mantereella, minua hakattiin, puukotettiin, pidettiin nälässä. Lähdin sotaan. Juoksin vihollisen aseita päin. Miehiä kuoli ympärilläni, mutta minä säilyin hengissä. Useimmat kaatuneista olivat parempia miehiä kuin minä: parempia miehiä joiden elämä sortui virheisiin ja katkesi jonkun toisen ihmisen vihan tai rakkauden tai välinpitämättömyyden väärään hetkeen. Minä hautasin heidät, hautasin liian monta ja surin heidän tarinansa ja elämänsä osaksi omaani.

Mutta minun tarinani ei ala heistä eikä se ala mafiasta, se alkaa ensimmäisestä päivästä Bombayssa. Siellä kohtalo heitti minut peliin. Onni jakoi kortit ja johdatti minut Karlan luo. Katsoin hänen vihreisiin silmiinsä ja aloin pelata niillä korteilla, jotka minulle oli jaettu. Tämä tarina alkaa niin kuin kaikki tarinat – naisesta, kaupungista ja hitusesta onnea.

Ensimmäisenä päivänä Bombayssa huomasin ensimmäiseksi ilmassa leijuvan hajun. Haistoin sen ennen kuin näin tai kuulin Intiasta mitään, tunsin sen jo napanuoramaisessa käytävässä, joka vei koneesta lentokentälle. Bombayn haju innosti ja ilahdutti ensi hetkestä alkaen minua, joka olin karannut vankilasta avaraan maailmaan, mutta en pystynyt tunnistamaan sitä. Tiedän nyt, että se on toivon makea ja hiostava haju, vihan vastakohta, ja se on ahneuden kitkerä tunkkainen haju, rakkauden vastakohta. Se on kuolleista nousseiden ja kukistuneiden jumalien, demonien, valtakuntien ja sivilisaatioiden haju. Se on meren sinisen pinnan haju, olitpa missä päin saarikaupunkia tahansa, ja se on koneiden verimetallinen haju. Siinä haisevat kuudenkymmenen miljoonan eläimen herääminen ja uni ja jätökset, ja elämistä yli puolet on ihmisiä ja rottia. Siinä haisevat sydänsurut, elinkamppailu, ratkaisevat epäonnistumiset ja rakkaudet, joista urheutemme syntyy. Siinä haisevat kymmenentuhatta ravintolaa, viisituhatta temppeliä, pyhäkköä, kirkkoa ja moskeijaa ja ne sata basaaria, joissa on tarjolla pelkästään parfyymeja, mausteita, suitsukkeita ja tuoreita leikkokukkia. Karla luonnehti sitä kerran maailman pahimmaksi hyväksi hajuksi ja osui tietysti oikeaan niin kuin hänellä oli tapana. Kun palaan nykyään Bombayhin, tunnen aina ensimmäiseksi hajun – se toivottaa minut tervetulleeksi ja kertoo, että olen tullut kotiin.

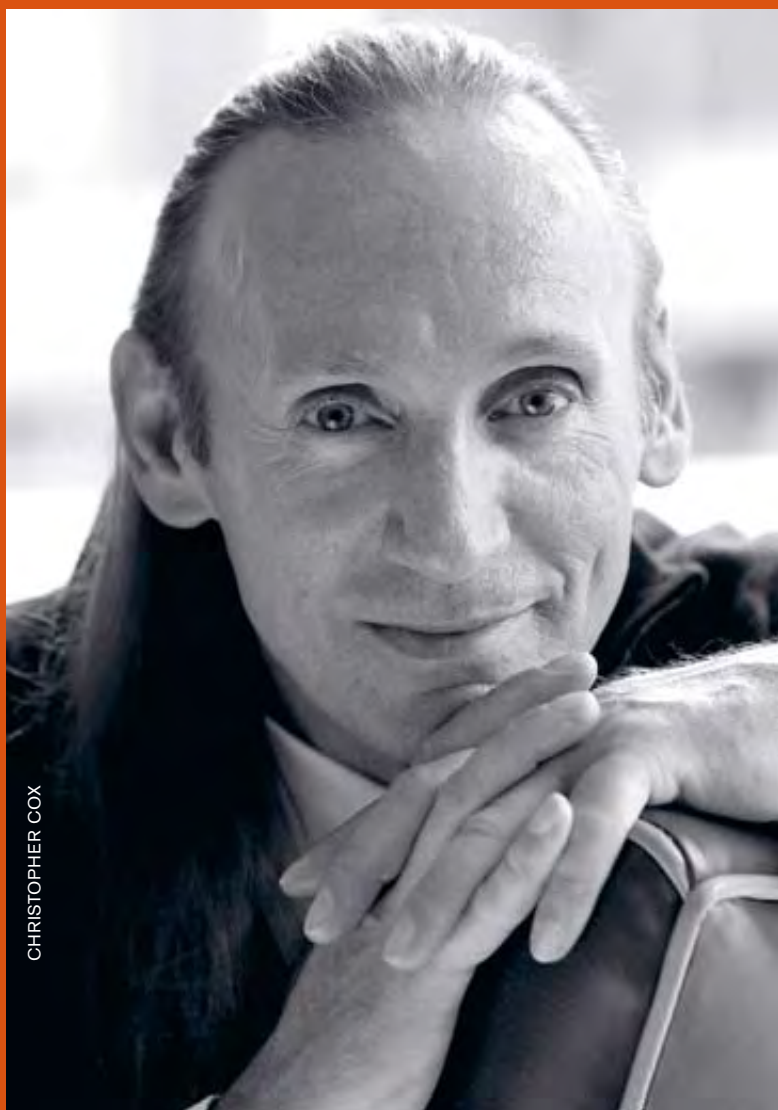

CHRISTOPHER COX

TEEMU KESKISARJA

Vihreän kullan kirous

G.A. Serlachiuksen elämä ja afäärit

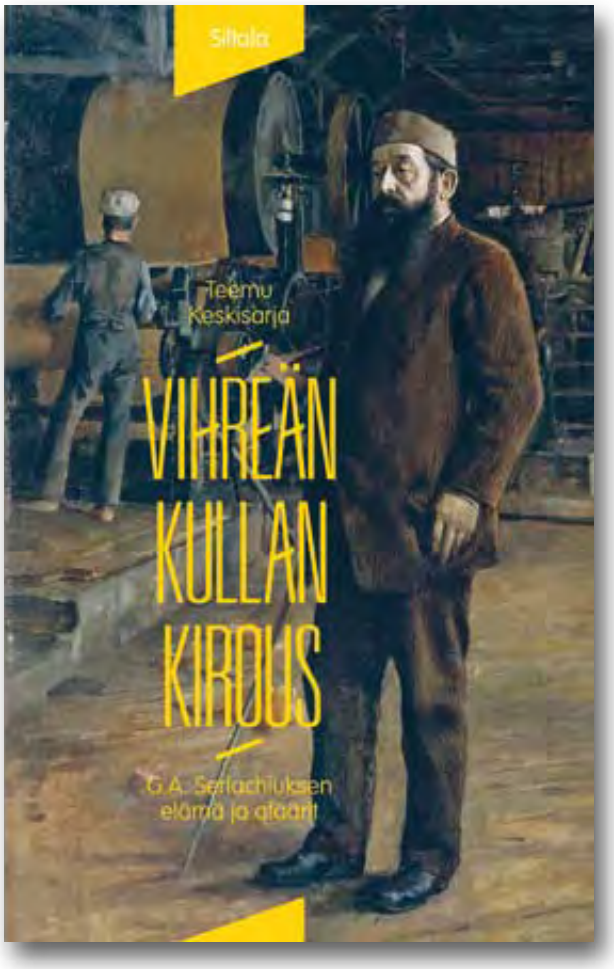

”Sanalla sanoen, hän on huono ihminen”, kärjisti **G. A. Serlachius** (1830–1901) henkilöstään vallinneen aikalaismielipiteen. Jälkimaailman arvio muodostui myönteisemmäksi. Serlachiuksen elämästä tuli Suomen teollistumisen sankaritarina. Sen päähenkilö – vailla perittyä varallisuutta ja kirjaviisautta kavunnut patruuna – muistutti amerikkalaisia self made man -legendoja.

Nälkävuonna 1868 nuorehko liikemies purjehti Keuruun salomaille ja rantautui vapaana pauhaavan Mäntänkosken törmälle. Hän oli päättänyt perustaa puuhiomon. ”Minun on ollu aina tapana että päätöksen perästä oitis panna päätös totuudeksi”, G. A. Serlachius totesi ja piti sanansa. Mänttään luomiensa tehtaiden myötä hänestä tuli kansainvälisestikin merkittävä paperiteollisuuden kehittäjä.

Afääreistä tuli kansantaloudellisesti siunauksellisia, mutta Serlachius piti itseään lukemattomien onnettomuuksien kärsijäksi ja aiheuttajaksi kirottuna. Häntä voikin kutsua tuhannen rettelön patruunaksi. Raivonpuuskassaan tai pitkässä vihassaan hän saattoi ampua insinööriään ja painostaa kirjurinsa itsemurhaan. Hänen Mänttänsä muistutti piiritettyä linnaketta, joka kävi jatkuvaa sotaa kilpailijoita, virkavaltaa ja talonpoikia vastaan. Myös yksityiselämä täyttyi draamasta ja tragediasta. Serlachius haaveili dynastian perustamisesta, mutta osa henkisestä perinnöstä hukkui suvun sisäiseen valtataisteluun.

Liikeasioissa Serlachius ei kaihtanut mitään keinoja, mutta sivupersoonaltaan hän oli kaunosielu ja idealisti. Hän oli luonnonsuojelun uranuurtaja, suomikiihkoinen kielipoliitikko, kultakauden taidelämän kannustaja ja Akseli Gallen-Kallelan tärkein mesenaatti.

Teemu Keskisarjan kirjoittamassa vauhdikkaassa elämäkerrassa välähtää Serlachiuksen ja hänen alansa merkitys nyky-Suomelle. Pelloiltaan ja kaivoksiltaan rutiköyhä kansa ei jäänyt ruikuttamaan Ruotsin ja Venäjän sortoa vaan kehitti oman kaupallisen kulttuurinsa. Tuittupäiset patruunat näkivät metsän puilta ja löysivät vihreän kullan. Heidän afäärinsä muokkasi alistetusta kehitysmaasta itsenäisen teollisuusmaan.

Teemu Keskisarja (s. 1971) on filosofian tohtori ja Suomen ja Pohjoismaiden historian dosentti Helsingin yliopistossa. Hän on väitellyt 1700-luvun seksuaalirikollisuudesta ja sittemmin tutkinut varsinkin suomalaista väkivaltaa sekä talouden kohtalonhetkiä. Keskisarjalta on aiemmin julkaistu muun muassa teokset *Afäärifennomaanit* (2006), *Suomen ainoa sarjamurhaaja* (2008) sekä *Vääpeli T:n tapaus ja muita kertomuksia suomalaisesta terrorismista* (2010).

LAURA MALMIVAARA

Ote kirjasta Vihreän kullan kirous

Jos kohta tehtaiden pystyssä pysyminen vaati ihmeitä rahoituksen ja kuljetusten osalta, kolmas ihme oli luonteeltaan sosiaalinen: yhteiskuntasuhteiltaan Mänttä muistutti piiritettyä linnaketta, mutta vuodesta toiseen Serlachius piti pintansa eikä tehnyt juuri myönnytyksiäkään. Hän ei antanut arvoa diplomatialle, vaikka oli monesti heikompi osapuoli taiston puhjetessa.

Joko kiireen tai hermojännityksen takia Serlachius ei läheskään aina muistanut titulatuuraa. Suoranaiset haistattelut jäivät kirjeissä melko harvinaisiksi, mutta hän saattoi ilman loukkaustarkoitustakin kutsua tärkeää herrasmiestä ukoksi (gubben) tai viitata suorasanaisesti lahjuksiin. Hän ei istahtanut sovittelemaan tai hautomaan kaunaansa vaan julisti heti sodan. Sydämistyttyään velttoon kruununvoutiin hän avautui heti tuntemuksistaan pohtimatta taktisia näkökantoja. Erääseen taisteluhaasteeseen vouti vastasi kieltäytymällä allekirjoittamasta alkuperätodistuksia, joita tuotteet tarvitsivat Venäjälle päästäkseen. Serlachius joutui puolustuskannalla harjoittamaan kuin itsenäistä ulkopolitiikkaa ja hoitamaan rutiininsa konsulien kanssa Tampereella.

Byrokratian portaissa Serlachius kompuroi ja tuli kampitetuksi. Ei puhettakaan, että joku mahtaja olisi nopeuttanut hänen anomustensa käsittelyä virastoissa. Keuruun pitäjä kuului Vaasan lääniin, jonka hallintoa Serlachius arvioi seuraavasti:

"Hallituskaupungissa on viihtyisämpää pelata korttia, ollaan ystävällisiä ja armollisia ja kun eron hetki lähenee, erotaan kyynelin ja loistavilla päivällisillä. Ei ketään haittaa, jos me sivistyksen etuvartijat saamme edelleen pitää juoppoja ja puolihulluja nimismiehiä." Sinnikkäimpiä kiusanhenkiä olivat juuri vallesmannit, jotka pitivät Mäntän ja Ruoveden välisen tien kulkukelvottomana kiusatakseen patruunan rahteja. Aivan arkipäiväinen oli nimismies Polénille osoitetun kirjeen virke: "…kuinka korkealle arvostanettekin asemanne virkamiehenä ja esimiestenne suojattina, ei minun Keuruun kunnan kansalaisena tarvitse Teidän mielivaltaanne alistua." Serlachius puuhasi toistuvasti mutta turhaan vihamiehensä erottamista sillä perusteella, että vanha kännikala (fyllbult) juopotteli samassa ringissä valvottaviensa ja eritoten tukkilaisten kanssa. Käsityksensä "viinavallesmannista" Serlachius julkaisi sanomalehdissä silläkin uhalla, että sai "virkamiesten pilkkaajan nimen".

ISBN 978-952-234-041-2 • KL 92
Graafinen suunnittelu Matti Berg
Sid. • 300 s. • Ilmestyy syyskuussa

PAULINE VON BONSDORFF

MATTI KLINGE

Jupisteeri

Päiväkirjastani 2009–2010

”Mikä on totuus? sinä Jukolan Salomoni, herra Jupisteri ja Ukko-Paavo Savosta?” Juhani on jäänyt ahtaalle väittelyssä Aapon kanssa ja koettaa pilkalla kääntää tilanteen voitoksi. Samaa taktiikkaa hän soveltaa puolustellessaan myöhemmin toista kömmähdystään: ”Minä en olekaan mikään korkea kirjanoppinut ja jupisteeri.”

Toisin kuin Juhani Jukola, **Matti Klinge** on jupisteeri. Lönrotin suuren sanakirjan liiteosassa annetaan määritelmä ”jupisteeri = jubelmagister”. Samassa sanakirjassa tarkennetaan: ”riemumajisteri = jubelmagister (vanhusmaisteri)”. Toukokuussa 2010 Matti Klinge seppelöitiin jupisteeriksi Helsingin Yliopiston filosofisen tiedekunnan promootiossa.

Julkisen elämän, kansainvälisen politiikan, kulttuurin, tapojen, muotien ja kaupunkikuvan intohimoinen tarkkailija osallistuu intensiivisesti maailmanmenoon. Matti Klingen päiväkirja haastaa, innostaa ja provosoi. Tapansa mukaan.

”Kun Klinge aloitti päiväkirjojensa julkaisemisen, hän oli aikaansa edellä. Nykyisin tuhannet suomalaiset pitävät julkista päiväkirjaa, nykykielellä blogia, internetsivuillaan. Klingeä on vaikea kuvitella bloginpitäjänä. Toisaalta hänen mielipiteensä ovat niin teräviä, että internetissä ne olisivat synnyttäneet vilkasta keskustelua. Toisaalta – kirja on aina kirja. Näin pitkä sarja antaa syvyyttä hänen sanomisilleen. –Historian professori on tehnyt historiaa: kirjasarja on suuri palvelus tulevalle historiankirjoitukselle. Niihin on dokumentoitu -- toisinajattelijan käsitys tästä ajasta.”

– UNTO HÄMÄLÄINEN, HELSINGIN SANOMIEN KUUKAUSILIITE

Otteita kirjasta Jupisteeri

Eilen näin lounaalta palatessa pitkähkön nuoren pitkätukkaisen miehen, joka käveli -13 asteen pakkasessa avojaloin. Kokemus auttoi minua toipumaan Vuoden Matti -"arvonimen" saamisen aiheuttamasta mielentilasta ja palaamaan reaalimaailmaan.

Muistan hyvin, miten ikäcivis "Blomma" (myöhempi professori Yrjö Blomstedt) osakunnan naisten kerhon huoneen nojatuolissa – liekö ollut itsenäisyyspäivän soihtukulkueen jälkeen – sanoi: "Ja tapahtui siihen aikaan kun Kyösti Kallio oli Suomen Tasavallan presidenttinä, A. K. Cajander sen pää- ja Elias Erkko sen ulkoministerinä, että Suomi jostain kumman syystä joutui sotaan." Formulaatio poikkesi siihen asti oppimastani ja jäi siksi mieleeni. Se oli juuri Paasikiven ja Mannerheimin argumentti, tuttu jo vuosilta 1917–1919, että demokraattisessa järjestelmässä nousivat johtoon puoluepoliitikot, jotka olivat kykenemättömiä näkemään ulkopolitiikan suuria yhteyksiä.

Sarkozy on vihdoin ymmärtänyt, ettei tri Merkel voi saksalaisena, vieläpä itäsaksalaisena, sietää taputuksia käsivarrelle ja olkapäille, halailua ja muuta (mekaanista) lähentelyä ja tuttavallisuutta. Tyyppeinä he ovat hyvin erilaisia, "pikku Napoleonia" ei oteta Saksassa oikein vakavasti. Mutta sittenkin on päädytty ymmärtämään, että "avioero on kielletty mahdollisuus", saksalais-ranskalainen akseli joutuu koko ajan selvittelemään keskinäisiä probleemojaan, mutta kumpikin osapuoli tunnustaa liiton peruuttamattoman välttämättömyyden. Ja siksi pitää sietää taputtelua ja kukkoilua.

Saimme 1960 häälahjaksi ystäviltämme Pentti ja Tuula Saarikoskelta pienen morttelin, sellaiset olivat jo muodostuneet koriste-esineiksi, vaikkei kahvinpapujen ja pippureiden jauhamisesta kotioloissa vielä ollutkaan kauan. Toinen sellainen, messinkinen, tuli enoni leskeltä muutama vuosi sitten ja joutui maalle. Yhtäkkiä se osoittautui tarpeelliseksi: kun lukiessamme Robinson Crusoeta tulimme kohtaan, jossa hän autiolla saarella tarvitsee "huhmaretta", lapset saivat kokeilla jauhojen survomista näkkileivän palasta – koska jyviä ei vielä ole saatavissa. (Koskahan olen viimeksi käyttänyt survoa-sanaa?)

Itse olen käyttänyt kravattia lapsuudesta lähtien ja uskon tekeväni niin vastakin. Kravatti on se elementti miehen pukeutumisessa, joka vastaa naisten meikkaamista ja koruja, se tuo esiin värien ja ornamenttien maailman ja tarjoaa mahdollisuuden kontrasteihin puvun ja paidan väreihin ja raidoitukseen nähden. Nykyään on yleistynyt tapa pitää paidankaulusta auki, ilman kravattia, mutta en kannata sitä. Naisten kaunista, helmien tai kultaketjun korostamaa kaulaa katsoo mielellään, mutta hyvin harvoilla miehillä on näyttämisen arvoinen kaula. Jos epämääräisen väriseen harmaaseen tai beigepukuun liittyy valkoinen paita, vaalea kaula ja hailakat kasvot harmaansinisine silmineen, ilman komeaa mustaa tai punaista tukkaa ja pistäviä silmiä, kokonaisvaikutus jää epäkiinnostavaksi!

Pysähdyn Il Giornalen artikkeliin. Se käsittelee klassillisen porvarillisen kulttuurin rappiota tai tuhoa. Intellektuaalinen aloite siirtyi 1960-luvulla ratkaisevasti vasemmistolle, ja suuret osat kaikkea kulttuurihallintoa julkisella ja yksityisellä (medioissa) puolella on edelleen tämän aikakauden ajattelun perillisillä, voisi lisätä: sellaisilla epigoneilla, joilla ei enää ole taustanaan omaa, aikanaan luovaa ja vaihtoehtoista ajattelua. Lehden mukaan ainakin Italiassa kulttuuri, byrokratia, sanomalehdet, elokuva televisio ja yliopisto ovat näiden "intellektuellien tai yksinkertaisesti apparaatin henkilöiden" päätös-, arviointi-, torjunta-, rangaistus-, seulonta- ja estämisvallassa. Mutta ehkä tärkeimmäksi on osoittautunut klassillisen porvarillisen kulttuurin tuhoaminen. Poliittinen oikeisto joutui "pyrkyrien ja maalaisten" käsiin, sivistysporvariston arvo- ja käytösmaailma, yleissivistyksen, taiteen ja tieteen syvällisen ja historiallisen tuntemisen ja pohtimisen maailman jauhautui rikki.

ISBN 978-952-234-043-6 • KL 84.2
Sid. • 320 s. • Ilmestyy lokakuussa

LAURA MALMIVAARA

HENRIK MEINANDER

Kekkografia

Henrik Meinanderin *Kekkografia* tarkastelee Suomen kohtaloita eurooppalaisen suurvaltapolitiikan keskellä. Meinander osoittaa kuinka tiiviisti EU:n ja Venäjän kohtalot ovat kietoutuneet toisiinsa; eurooppalaista historiaa ei voi ymmärtää ilman venäläistä perspektiiviä. Esseekokoelmassa palataan myös maailmansotien vaikutukseen Suomen kehityksessä, etenkin maamme sotien muisto- ja historiakulttuuriin. Meinanderin mukaan sotavuodet ovat olleet voimakkaasti läsnä suomalaisessa keskustelussa ja mentaliteetin rakennusaineina vuoden 1945 jälkeen.

Meinander luo myös läpileikkauksen suomalaisesta yhteiskunnasta vuonna 1857, jolloin tapaamme mm. J.V. Snellmanin Helsingin Unioninkadulla. Meinander muistuttaa sensaatiomaisesta, mutta jo unohtuneesta Suomen suurimmasta pankkikavalluksesta vuonna 1912 Tampereella. Hän kommentoi myös suomenruotsalaisten huolestunutta isänmaallisuutta ja piirtää lähikuvan K.A. Fagerholmista.

Historiantutkimuksen suuret linja ja rikas detaljiaineisto risteävät *Kekkografiassa*. Urho Kekkosta tarkastellaan kirjassa monesta kiinnostavasta näkökulmasta. ”Setä Kekin” suhde Ruotsin kuningashuoneeseen avautuu humoristisella ja jännittävällä tavalla. Meinanderin kirjoitus pääministeri Jäätteenmäen erosta tuo puolestaan historiankirjoituksen uskaliaan lähelle nykypäivää.

Henrik Meinander (s. 1960) on Helsingin yliopiston historian professori. Lukuisten tieteellisten artikkeleiden lisäksi hän on kirjoittanut teokset *Towards a Bourgeois Manhood* (1994), *Lik martallen, som rågfältet* (1996), *Tasavallan tiellä* (1999), *Den nödvändiga grannen* (2001), *Import och industri* (2005), *Suomen historia* (2006), *Kekkografi och andra historiska spånor* (2008) ja *Suomi 1944. Sota, yhteiskunta, tunnemaisema* (2009).

Meinander on toiminut mm. Mannerheim-museon intendenttinä ja Tukholman Suomi-instituutin johtajana. Hän on Suomen Tiedeseuran ja Ruotsin Tiedeakatemian jäsen. Meinander sai vuonna 2007 Ruotsin Akatemian Suomi-palkinnon ja vuonna 2008 Ruotsalais-suomalaisen kulttuurisäätiön palkinnon julkaisu- ja opetustoiminnastaan. Hän on *Hufvudstadsbladetin* vakituinen kolumnisti.

www.helsinki.fi/historia/personal/meinander.html

ISBN 978-952-234-040-5 • KL 92
Suomentanut Matti Kinnunen
Sid. • 300 s. • Ilmestyy lokakuussa

Ote kirjasta Kekkografia

Ei ihme, että Neuvostoliiton imperiumin luhistuminen toi myös Suomessa pintaan monia tuntemuksia, teemoja ja kysymyksiä, jotka kylmän sodan aikana oli eri syistä unohdettu, kiistetty tai tietoisesti peitetty. Ensimmäisiä näkyviä reaktioita olivat vaatimukset, että Venäjän pitäisi palauttaa ne Karjalan alueet, jotka Suomi oli aselepo- ja rauhansopimuksin pakotettu luovuttamaan Neuvostoliitolle. Vuonna 1944 kukaan täysijärkinen ei olisi voinut väittää, että Suomi oli voittanut selkkauksen. Kun Väinö Linna kymmenen vuotta myöhemmin kosketteli kysymystä Tuntemattoman sotilaan lopussa, hän antoi komppanian vitsiniekan veistellä, että "Sosialististen Neuvostotasavaltojen Liitto voitti, mutta hyvänä kakkosena maaliin tuli pieni sisukas Suomi". Neuvostoliiton hajoamisen jälkeen jotkut kuitenkin jopa väittivät, että Suomi oli sen vuoksi tosiasiassa voittanut sodan ja sen oli saatava Karjala takaisin. Kampanjaa tukivat jotkut vaikutusvaltaiset karjalaisevakot ja heidät kulttuurijärjestönsä, mutta se ei koskaan saanut suurta kansansuosiota eikä merkittävää poliittista tukea.

Toinen seuraus Neuvostoliiton luhistumisesta oli vuonna 1944 kiellettyjen oikeistolaisten ja puolisotilaallisten järjestöjen muistamisen melko lyhyt mutta uskalias renessanssi. Pysyvämpi ilmiö on ollut sekä uusiutunut että osaksi myös muuttunut kiinnostus marsalkka Mannerheimiin. Kylmän sodan aikana hän menetti osan sankarin sädekehästään eräiden salamyhkäisten poliittisten kiistojen vuoksi, jotka koskivat hänen ylipäällikkyyttään Suomen kaikissa sodissa vuosien 1918 ja 1945 välillä. Perinteinen Mannerheim-kultti oli vakiintunut osaksi suomalaista sotilaskulttuuria ja monia valtiollisia juhlamenoja 1930-luvulta lähtien. Nyt se sai myönteisempää ja näkyvämpää julkisuutta. Lisäksi Mannerheim sai uusia ihailijoita sekä kotimaisista oikeistolaisista ryhmistä että porvarilliselta Venäjältä, missä hänen kolmekymmenvuotinen uransa keisarikunnan armeijassa on innoittanut vallankumousta edeltäneen yhteiskunnan haikailevaa muistelua. Uusi Mannerheim-kultti on selvästi halunnut sivuuttaa kriittisen keskustelun ja historialliset lähteet hänen sotilaallisista päätöksistään yleensä ja varsinkin hänen ratkaisevasta roolistaan suomalais-saksalaisessa liitossa 1941–1944. Oli aivan kuin Neuvostoliiton romahdus olisi tehnyt mahdolliseksi painaa palautus-näppäintä ja palata sota-ajan viralliseen Mannerheim-kuvaan.

Yleisessä sota-aikaa koskevassa keskustelussa on samalla palattu ahtaampaan ja joskus jopa avoimen kansalliseen näkemykseen Suomen osallistumisesta toiseen maailmansotaan. Sodan kansainvälinen tausta on joko sivuutettu tai sitä on käsitelty kansallisella mahtipontisuudella. Se on saanut aikaan, että kotimaan roolia sodassa on yleisesti yliarvioitu ja on alettu taas levittää ajatusta Suomen erillissodasta. Yleinen paluu erillissotanäkökulmaan ilmeni dramaattisimmin useissa sota-aikaa käsittelevissä draamaelokuvissa ja historiallisissa näyttelyissä, joissa Saksan merkittävä sotilaallinen tuki Suomelle ja Suomen riippuvuus Saksasta joko sivuutettiin kokonaan tai kuvattiin hämärästi. Tyypillinen esimerkki on ollut Karjalan kannaksen kesällä 1944 käydyn puolustustaistelun muistojen vaaliminen, jota valtio on tukenut voimakkaasti. Neuvostoliiton laaja hyökkäys pysäytettiin kahden viikon nopean perääntymisen jälkeen lopulta Tali-Ihantalassa Saksan merkittävän ja tehokkaan avun ansiosta. Siitä huolimatta taistelu esitetään usein puhtaasti kansalliseksi eloonjäämistaisteluksi ja samasta syystä se muistetaan yleisesti Suomen historian suurena torjuntavoittona.

Ei ole sattuma, että Tali-Ihantalaan liittyvällä muistotuotannolla on monia yhtymäkohtia samanaikaiseen ilmiöön Baltian maissa ja muualla "uudessa Euroopassa". Kaikki Itä-Euroopan maat pakotettiin kylmän sodan aikana tavalla tai toisella sensuroimaan tai kieltämään kansalliset ja neuvostovastaiset tunteet ja muistot, joihin niiden sodanaikaiset kokemukset liittyivät. Kun kaikki rajoitukset kumottiin, reaktiot olivat odotetusti melko rajuja. On kuitenkin yhtä ilmeistä, että suomalaisten väittely on muilta osin eronnut olennaisesti Baltian ja muun Itä-Euroopan sota-aikaa käsittelevistä keskusteluista. Suomalaiset historiantutkijat ovat vähitellen ottaneet etäisyyttä kansallisesta paradigmasta ja alkaneet järjestelmällisesti tähdentää Suomen täyttä sitoutumista Saksaan vuosina 1941–1944. Niin ei vielä näytä tapahtuneen muun Itä-Euroopan historioitsijoiden keskuudessa. Suomen yleinen mielipide ei yleensä piittaa näistä dokumentoiduista löydöistä, mutta ne ovat lieventäneet johtavien älykköjen ja poliitikkojen näkemyksiä.

LIISA TALVITIE

Sokka

Tarinoita elämästä ja näyttämöltä

Kirja Sinikasta ei syntynyt sattumalta. Se on tehnyt tuloaan yli 20 vuotta kestäneen ystävyytemme ajan. Yhteiset sanat, yhteiset pitkät yöhön kestävät tarinat alkoivat syksyllä 1989. Niitä on puhuttu kodeissamme, saarissa, ravintoloissa ja lopulta roihuvuorelaisen kotitalomme parvekkeilla ja pihamaalla, kun punaviiniä avataan toinenkin pullo ja samppanja on jo nautittu.

Olen istunut katsomoissa ja nähnyt lähestulkoon kaikki Sinikan esitykset. Hurmioidun joka kerran hänen lavasäteilystään ja heittäytymisestään rooliin kuin rooliin.

Sinikan erikoisen runsas elämäntarina, kaikki hänen kokemuksensa ja kiistattomat ansionsa näyttelijänä ja laulajana ovat kertomisen arvoiset. Hänen tarinansa on myös yhden taiteilijasukupolven tarina, tarina toiveesta rakentaa parempi maailma laulamalla ja näyttelemällä.

Sokan tarinaa täydentävät kirjassa hänen sukulaisensa, miehensä, ystävänsä ja kollegansa. Rakastavat ja rehellisen kriittiset puheenvuoronsa esittävät mm. **Kaj Chydenius**, **Pekka Milonoff**, **Marja Packalén**, **Pirkko Saisio**, **Laura Jäntti**, **Kirsti Wallasvaara**, **Riitta Havukainen**, **Tiina Brännare**, **Leif Salmén** ja **Alpo Suhonen**.

”Kukaan ei ole särötön”, sanoo Sinikka, ”en ainakaan minä.”

– Liisa Talvitie

Liisa Talvitie (s. 1955) on julkaissut teoksen *Sydän maailmalla. Välähdyksiä Tatu Tuohikorven diplomaattiuralta* (2005). Hän on tehnyt pitkän journalistiuran ja työskentelee nyt *Glorian* toimittajana erikoisalueenaan teatteri.

ISBN 978-952-234-033-7 • KL 99.1
Graafinen suunnittelu Eevaliina Rusanen
Sid. • 250 s. • Ilmestyy elokuussa

LAURA MALMIVAARA

Ote kirjasta Sokka

Jo Berliinissä agit propilaisten ja Quilapayunin laulajien välille on syntynyt rakkaussuhteita. Sinikka rakastuu Eduardo Carrascoon, tämä Sinikkaan.

Lähdetään Chileen! Laulajat Monna Kamu, Sinikka Sokka, Pekka Aarnio ja Martti Launis sekä muusikot Eero Ojanen, Ari Valtonen ja Tapani Tamminen.

”Matkalla lentokentältä Santiago de Chileen ihastelin isoilla kirjasintyypeillä maalattuja iskulauseita, joita oli talojen seinissä ja aidoissa. ”Venceremos” eli voittakaamme oli yksi yleisimmistä iskulauseista. Se oli Allenden puolueen Unidad Popularin vaalitunnus.

Kulttuuri oli vallannut kadut ja torit. Santiagoon oli perustettu levy-yhtiö, joka julkaisi uutta, kantaaottavaa musiikkia. Ouilapayunin pojat olivat yhteiskunnallisia vaikuttajia, muun muassa ihastukseni kohde Eduardo oli Santiagon yliopiston filosofian professori.

Söimme pitkiä illallisia ja pikkunälkään riitti aina empanadaksia, jotka ovat perinteisiä chileläisiä pieniä lihapiirakoita. Chilessä söin ensimmäiset avokadoni.

Chileläisillä ystävillämme oli useasti instrumenttinsa mukanaan, ja musisointia piisasi.

Oli yllätys, että kaksiviikkoisen vierailumme aikana meillä oli aina seurassamme henkivartija.

En osannut pelätä mitään, en silloinkaan, kun eräänä aamuna heräsimme Monnan kanssa ammuskelun ääniin. Monna väitti ensin unenpöpperössä, että ääni kuului jonkun kadulla kävelevän puukengistä, mutta laukaus se oli. Emme olleet Pohjoismaissa! Olimme hämmentyneitä, mutta sitten lähdimme aamiaiselle.

Kuulimme, että armeijan korkea kenraali Carlos Pratts oli yritetty murhata, ja sen jälkeen tilanne maassa alkoi muuttua todella vakavaksi. Mielenosoitukset lisääntyivät ja levottomuus oli käsinkosketeltavaa. Murhayrityksen jälkeen iltaisin tuli voimaan ulkonaliikkumiskielto.

Pääsimme mukaan Salvador Allenden 60-vuotispäivien viralliselle vastaanotolle. Hän piti La Moneda-presidentinpalatsissa pitkän puheen chileläisen demokratian kehityksestä ja mahdollisuuksista. Hänen retoriikkansa oli tehokasta ja esiintyminen intensiivistä. Koimme uudistukset konkreettisesti, kun näimme, miten slummeissa jaettiin lapsille päivittäinen maitoannos.

WIBKE BRUHNS

Isäni maa

Saksalaisen perheen tarina

Elokuun 15. päivänä 1944 majuri **Hans Georg Klamroth** tuomittiin kuolemaan osallisuudesta Hitlerin vastaiseen salaliittoon. Yksitoista päivää myöhemmin hänet teloitettiin hirttämällä.

Klamrothin nuorin tytär **Wibke Bruhns** oli tuolloin kuusivuotias. Katsellessaan vuosikymmeniä myöhemmin tv-dokumenttia kesän -44 tapahtumista hän näkee isänsä ilmestyvän televisioruudulle.

”Tuijotan tuota tyhjäkatseista miestä. En tunne häntä. Mutta näen itseni hänessä – hänen silmänsä ovat minun silmäni; tiedän muistuttavani häntä. Tiedän, etten olisi olemassa ilman häntä. Ja mitä minä tiedän hänestä? En yhtään mitään.”

Miten oli mahdollista, että Bruhnsin isänmaallinen ja menestynyt perhe sortui natsisympatioihin? Mikä sai hänen vanhempansa uskomaan Hitleriin? Ja miksi hänen isänsä lopulta tuomitsi Hitlerin? Runsaan päiväkirja- ja kirjeenvaihtomateriaalin avulla Bruhns kutoo kertomuksensa kokonaisuudeksi, joka yltää keisari Wilhelmin ajasta toisen maailmansodan loppuun asti. Klamrothien perhetarina avaa huikean näkymän saksalaiseen mielenmaisemaan, arvoihin ja arkielämään maailmansotien välillä.

Saksassa Wibke Bruhnsin kirja on ollut häikäisevä menestys ja pitkäaikainen bestseller. *Isäni maata* on siellä kuvattu ”tosielämän Buddenbrookeiksi”.

Wibke Bruhns (s. 1938) on työskennellyt lehti- ja televisiotoimittajana sekä uutistenlukijana. Hän toimi *Stern*-lehden kirjeenvaihtajana Yhdysvalloissa ja Israelissa, ja johti ORB-radioaseman kulttuuritoimitusta. Bruhnsilla on kaksi aikuista tytärtä. Nykyisin hän työskentelee vapaana kirjoittajana Berliinissä.

”Sensaatiomainen kirja, joka vastaa ratkaisevaan kysymykseen: Miten oli mahdollista, että Saksassa kävi niin kuin kävi?”
– FRANKFURTER ALLGEMEINE SONNTAGZEITUNG

”Liikuttava, rohkea, rehellinen kirja. Tätä ei voi lukea järkyttymättä.”
– DIE ZEIT

ISBN 978-952-234-032-0 • KL 94.1
Graafinen suunnittelu Susanna Appel
Sid. • Kuvitettu • 420 s. • Ilmestyy elokuussa

AMOS SCHLIACK

Ote kirjasta Isäni maa

PROLOGI

Löysin valokuvan isästäni. Valokuvia oli sadoittain – albumeissa, kirjekuorissa, päiväkirjojen, todistusten, kirjeiden välissä. Hans Georg lapsena, vakavana poikasena, univormussaan ensimmäisessä ja toisessa maailmansodassa, aviomiehenä, liikemiehenä, isänä meidän lasten kansa. Mutta tämä oli pieni, kehystetty pöytäkuva äitini yöpöydällä.

Äitini kuoleman jälkeen otin hänen jäämistöstään kolme kehystettyä miniatyyrikuvaa itselleni: kuvan tanskalaisesta isoäidistäni Dagmarista pakollisine kukkahattuineen, kuvan metsästysasuisesta Hans Georgista istumassa kuistin portailla Halberstadtissa kaadettu metsäkaurispukki jaloisssaan ja kuvan äidistäni Elsestä pikkutyttönä valkoisessa pitsimekossa kiiltonahkakengät jalassa ja sukat makkaralla. Kaikki kolme – ihastuttava vanha rouva, tyytyväinen metsästäjä, epäluuloinen lapsi – ovat hymyilleet kirjoituspöydälläni 15 vuotta, hymyilleet varautuneesti ja etäisesti arvokkaissa kehyksissään, ja siksi minä ne pöydälleni laitoinkin, ja siksi että ne olivat osa Elsen makuuhuonetta.

Yksi kuva oli luiskahtanut pois paikaltaan, pikku Else, ja kun avasin kehykset pannakseni kuvan takaisin, minua tuijotti kuvan takaa Hans Georg. Else oli kätkenyt hänet oman lapsikuvansa taakse, piilottanut sinne äärimmäisen surullisen näköisen noin 30-vuotiaan miehen – yhtä onnettomana hän ei katsele yhdessäkään valokuvassa paitsi viimeisessä, joka on otettu juuri ennen hänen joutumistaan kansantuomioistuimeen. Kätkin ensin Else-tyttösen hänen taakseen, mutta kovin kauan en kestänyt noita toivottomia miehenkasvoja. Ehkä Elsekin juuri siksi oli peittänyt hänet oman varhaislapsuutensa muistoilla. Elsen kuva lienee otettu osapuilleen vuonna 1900, hän on siinä hädin tuskin kaksivuotias, hoivattu, rakastettu, huoleton lapsi. Kaikki näytti siihen aikaan mahdolliselta, vielä ei näkynyt merkkiäkään siitä, mitä todella oli tulossa.

BILL CLEGG

Nuoren addiktin muotokuva

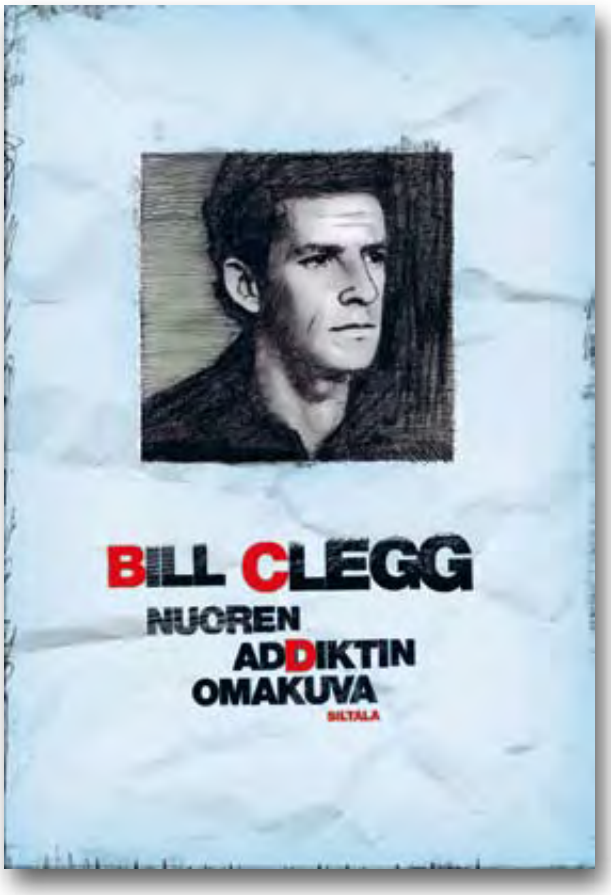

Kirjallisuusagentti **Bill Clegg** oli New Yorkin kirjapiirien nouseva tähti ja suurlupaus, kunnes hän syöksyi vuonna 2005 hallitsemattomaan crack-kierteeseen. Täysin holtittoman elämäntavan seurauksena kärkikirjailijat kaikkosivat ja Cleggin agentuuri kaatui, käyttötili tyhjeni nopeasti 70 000 dollarista ja paino putosi parikymmentä kiloa. Pitkäaikainen suhde loppui. Vainoharhaisuus ajoi miehen hulluuden partaalle ja pakkomielteinen seuranhaku vei hämäriin piireihin, mutta ainetta oli saatava lisää.

Nuoren addiktin muotokuva on rehabilitaation aikana kirjoitettu muistelmateos näiltä synkiltä kuukausilta. Se on karmiva riippuvuuden kuvaus, joka kuljettaa hotellihuoneesta toiseen, hienoista juhlista harhailemaan New Yorkin syrjäkujille, kirjapiirien jetsetistä ojan pohjalle. Clegg vie lukijan narkkarin pään sisään, eikä päästä sieltä pois.

Tällä hetkellä Bill Clegg työskentelee jälleen kirjaagenttina William Morris Agencyssa New Yorkissa.

Alkuteos *A Portrait of an Addict as a Young Man*
Suomentanut Tero Valkonen
ISBN 978-952-234-042-9 • KL 99.1
Graafinen suunnittelu Jussi Jääskeläinen
Sid. • 200 s. • Ilmestyy syyskuussa

”Bill Cleggin tarina on kulttiklassikko huumeriippuvuudesta kertovan kirjallisuuden genressä.”
– IRVINE WELSH

”Nuoren addiktin muotokuva kestää vertailun Frederick Exleyn suuren alkoholismin kuvauksen A Fan´s Notes kanssa… Mutta unohda vertailut. Lue kirja.”
– MICHAEL CUNNINGHAM

BRIGITTE LACOMBE

Ote kirjasta Nuoren addiktin muotokuva

Keskiyöllä päätän nostaa automaatilta taas tonnin, soittaa Ricolle ja pyytää häntä hoitamaan minulle tonnin edestä kamaa, jonka maksan seuraavana päivänä. En ole koskaan ennen pyytänyt Ricolta mitään ennakkoon, mutta hän ei epäröi. Kun hän tulee kahden aikaan yöllä – raskaissa vermeissä, pahantuulisena ja löysä punainen paita päällään – hän panee mukaan vielä parinsadan edestä ekstraa tonnin luoton lisäksi. Talo tarjoaa. Syö hei jotain, hyvä mies, hän sanoo ja näyttää hetken huolestuneelta. Mutta vain hetken, ja sitten hän onkin jo poissa. Kerään pikku pussit yhteen. Kasa on isompi kuin edellisiltana, ja nyt kun tilillä on vain neljä tonnia ja hotellin lasku kasvaa, alan jälleen pelätä, mahtaako määrä riittää. Kuolema ja tyhjä tili kisaavat rinta rinnan, ja minä panen kaiken likoon ensin mainitun puolesta.

Otan unilääkkeet rasioista ja napsauttelen napit irti paksusta suojamuovista. Panen kaikki pillerit vessasta hakemaani vesilasiin ja kaiken crackin toiseen. Kädet tärisevät, kun siirtelen pillereitä ja crackia, ja koko ruumiini tutisee sydämensykkeen tahtiin. Juon votkaa kuin vettä, ja aina kun tilaan huonepalvelun pojilta pari lisäpulloa, pelkään heidän kertovan vastaanotolle, että meikäläisen huoneessa tapahtuu kyllä jotain kummaa.

KARI HOTAKAINEN

Ihmisen osa

Äänikirja

Millaista elämää saa 7000 eurolla? Se selviää kirjailijalle, joka ostaa Salme Malmikunnakselta, 80-vuotiaalta entiseltä lankakauppiaalta elämän. Mitä haluaa kertoa se, joka elämänsä myi ja mihin hän käyttää saamansa rahat?

Ihmisen osa on runsas ja moniaalle ehtivä romaani. Sen viisaus on vilpitöntä, sen liikuttavuus riisuu aseista, sen huumori on syvää. Pelotta tämä romaani kahmaisee nykyajasta kiinni ja yrittää ymmärtää sitä. Naurutta se ei ole mahdollista, itkutta se ei onnistu.

Ihmisen osa on jo ehtinyt ilmestyä ruotsiksi (*Människans lott*, Brombergs 2010) ja sen oikeudet on myyty jo kahdeksaan maahan. Teos voitti Runeberg-palkinnon ja se oli Finlandia-ehdokas 2009.

ISBN 978-952-234-046-7 • KL 84.2
Graafinen suunnittelu Elina Warsta
Lukija Ritva Valkama
8 cd-levyä, 7,5 tuntia • Ilmestyy lokakuussa

Ritva Valkaman tarkka ja sydämellinen tulkinta Hotakaisen romaanista ihastuttaa kuulijoita.

”Hotakainen on taitava kertoja, selittelemätön yllättäjä. Huumori on älykästä ja vie lukijan naurusta kyyneliin. Hotakaista ei hotkaista, vaikka kirja vaatii lukemista kerralla kokonaan. Paluupaikkoja riittää. Hotakainen on kirjoittanut uudelle kustantajalleen loistavan romaanin.”

– RIITTA KOLEHMAINEN / SAVON SANOMAT

”Tekijänsä tuotannon ehdotonta huippua – – tiukka ja tyly ajan kuva. Hauskan maineessa kulkeva Hotakainen on vihainen, moraalikoura nyrkissä.”

– ANTTI MAJANDER / HELSINGIN SANOMAT

Palkinnot

Kari Hotakaisen *Ihmisen osa* sai Runeberg-palkinnon. Raadin perusteluiden mukaan romaani on ravisteleva lukukokemus, joka piirtää ulotteikasta ja syvätarkkaa kuvaa ajastamme. Ihmisen osa valtaa paikan Hotakaisen tähänastisen romaanituotannon huipulta, arvioi raadin puheenjohtajana toiminut kirjailija **Markku Envall**. "Ihmisen osa on sujuvalukuinen mutta ajatuksellisesti pitkään ja syvältä askarruttava romaani. Se piirtää yhteiskunnan kehitysvaiheesta kuvan, joka on samanaikaisesti hyytävän terävä ja karmivan hauska. Hotakainen rikastaa romaanitaiteen parhaita traditioita tähän aikaan pureutuvalla analyysillä ja kritiikillä."

Historian Ystäväin Liitto nimesi **Mirkka Lappalaisen** *Susimessu*-teoksen vuoden 2009 historiateokseksi. "Susimessu on erittäin ansiokkaasti edistänyt historiallisen tietämyksen laajenemista ja syvenemistä suomalaisen yleisön keskuudessa", palkinnon perusteluissa todetaan. Palkintolautakuntaan kuuluivat **Ohto Manninen, Markku Liuskari** ja **Veikko Löyttyniemi**.

Vuoden 2009 kauneimmat kirjat -kilpailussa palkittiin kaksi kustantamomme teosta. **Elina Warstan** suunnittelema Kari Hotakaisen *Ihmisen osa* arvioitiin näin: "Ihastuttava ja inhimillinen. Suojapaperin yksinkertainen ja vahva mustapunavalkoinen väritys jatkuu kekseliäästi ylivetokanteen. Kannen rouhea kuvitus ja käsintekstattu typografia jatkuvat hallituin elkein myös kirjan sisäsivuilla. Muotoilu leikittelee taitavasti sekä runsauden että vähäeleisyyden keinoilla; tässä on tarpeeksi muttei mitään liikaa. Punainen lanka on todellakin löydetty."

Toinen palkittu teos on **Jussi Karjalaisen** suunnittelema **Stanislaw Jerzy Lecin** *Siistimättömiä mietelmiä*. "Taskuun mukavasti sujahtavan kokoinen ja kädessä hyvältä tuntuva kirja. Kansikuvan raju visio on pysäyttävä, mutta samalla kuitenkin siistimätön linkki syvälle merkkien maailmaan. Sisuksen typografia on hallittu ja kunkin mietelmän ympärillä on riittävästi tilaa, joten mietelmät säilyttävät itsenäisyytensä."

Saatavana myös

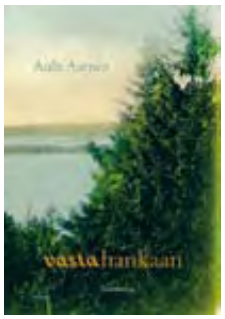

Aulis Aarnio
Vastahankaan
ISBN 978-952-234-006-1

Josh Bazell
Niittaa noutaja
ISBN 978-952-234-011-5

Antony Beevor,
Artemis Cooper
Pariisi miehityksen jälkeen 1944–1949
ISBN 978-952-234-012-2

Kang Chol-hwan
ja Pierre Rigoulet
Pjongjangin akvaariot
ISBN 978-952-234-015-3

Tarja Cronberg
Uuden työn politiikka
ISBN 978-952-234-027-6

Jean-Louis Fournier
Isi, mihin mennään?
ISBN 978-952-234-017-7

Marjo Heiskanen
Idiootin valinta
ISBN 978-952-234-019-1

Annina Holmberg
Kaiku
ISBN 978-952-234-007-8

Kalle Holmberg
Viimeinen erä
ISBN 978-952-234-028-3

Kari Hotakainen
Ihmisen osa
ISBN 978-952-234-021-4

Kari Ketonen
ja Ville Myllyrinne
Ketonen & Myllyrinne
ISBN 978-952-234-030-6

Matti Klinge
Onko omaisuus varkautta?
ISBN 978-952-234-024-5

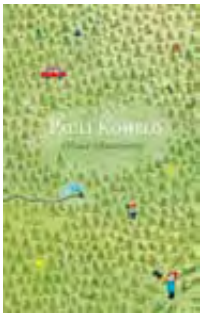

Pauli Kohelo
Ohessa tilinumeroni
ISBN 978-952-234-002-3

Sana Krasikov
Vielä vuosi
ISBN 978-952-234-013-9

Markku Kuisma
Rosvoparonien paluu
ISBN 978-952-234-025-2

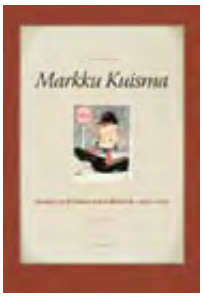

Markku Kuisma
Suomen poliittinen taloushistoria 1000–2000
ISBN 978-952-234-004-7

Leena Lander
Liekin lapset
ISBN 978-952-234-022-1

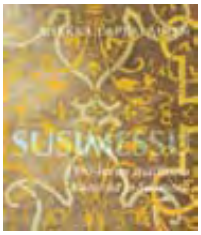

Mirkka Lappalainen
Susimessu
1590-luvun sisällissota Ruotsissa ja Suomessa
ISBN 978-952-234-016-0

Stanisław Jerzy Lec
Siistimättömiä mietelmiä
ISBN 978-952-234-020-7

Ralf Långbacka
Tarttua kohtalon tuuliin
ISBN 987-952-234-014-6

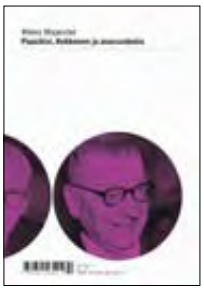

Mikko Majander
Paasikivi, Kekkonen ja avaruuskoira
ISBN 978-952-234-026-9

Henrik Meinander
Suomi 1944
Sota, yhteiskunta, tunnemaisema
ISBN 978-952-234-003-0

Catherine Millet
Mustasukkaisuus
ISBN 978-952-234-010-8

Raimo Pesonen
Erityisosaajia
ISBN 978-952-234-008-5

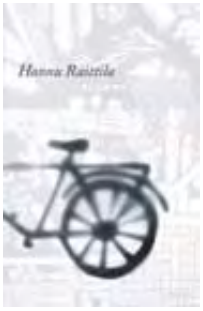

Hannu Raittila
Ulkona
ISBN 978-952-234-001-6

Pirkko Saisio
Kohtuuttomuus
ISBN 978-952-234-000-9

Pekka Tarkka ja
Jukka-Pekka Saraste
Kapellimestari
ISBN 978-952-234-009-2

Taina West
Suomalainen sankaruus
ISBN 978-952-234-018-4

Patrick deWitt
Puhdistautuminen
ISBN 978-952-234-029-0

Sitten minä päiväunen jälkeen kirjoitin runon. Aika jännää. Lueskelin

Kustannusosakeyhtiö Siltala
Suvilahdenkatu 7
00500 Helsinki
puh. 09-7530115
info@siltalapublishing.fi

MYYNTI
Sakari Korhonen
puh. 040-4806866
myynti@siltalapublishing.fi

KUSTANTAJAT
Aleksi Siltala
aleksi@siltalapublishing.fi

Touko Siltala
touko@siltalapublishing.fi

Eiswasser-nimistä Suomen runouden saksalaista käännösalbumia. Ja kuin ne olisivat luoneet jotakin täysin erilaista, minä itse